

Bakgrunn for innstilling

Nettilknytning Kivatn pumpe

Sørfjord kommune i Nordland fylke

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Tiltakshaver	Statkraft SF
Referanse	201301650-8
Dato	17.03.2017
Notatnummer	kn-notat 33/2016
Ansvarlig	Siv Sannem Inderberg
Saksbehandler	Kristian Marcussen

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsvæien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Sammendrag

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) vil tilrå Olje- og energidepartementet at konsesjon etter vassdragslovgivningen til omsøkt pumpestasjon ved Kivatn innvilges. I dette notatet vurderes nettilknytningen av pumpestasjonen, i tråd med forskrift om ekstern kvalitetssikring.

NVE anbefaler at Statkraft meddeles konsesjon for en ny løsning for å forsyne pumpestasjoner ved Kivatn i tråd med endringssøknaden etter vassdragsreguleringsloven. Statkraft AS er tidligere meddelt konsesjon for strømforsyning til Kivatn pumpestasjon. Endringene for nettløsningen som vurderes i dette notatet vil etter NVEs vurdering ikke gi noen negative konsekvenser for miljø.

Innhold

1	Bakgrunn	2
2	Søknadene	2
3	Lovverk og behandling	3
4	NVEs vurdering av søknaden etter energiloven	3
5	NVEs vurdering av søknaden om ekspropriasjon etter oteigningslova	4
5.1	Hjemmel	4
5.2	Omfang av ekspropriasjon	4
5.3	Interesseavveining	4
5.3.1	Vurderinger av virkninger av trasé	5
5.3.2	Vurdering av alternative løsninger	5
5.3.3	Vurdering av om inngrepet uten tvil er til mer gagn enn til skade	5
5.4	NVEs anbefaling om samtykke til ekspropriasjon	5
6	NVEs konklusjon og innstilling	6

1 Bakgrunn

NVE ga den 22. april 2013 konsesjon til Statkraft SF for etablering av en cirka 3,5 kilometer lang 22 kV kraftledning, en 4,2 MVA generator og en 4,2 MVA transformator. Konsesjonen ga Statkraft rett til etablering av nødvendige elektriske anlegg for å kunne bygge ut Kivatn pumpe i henhold til konsesjon etter vassdragslovgivningen, gitt i kongelig resolusjon den 10. februar 2012. Søknadene som behandles nå omfatter en endring av tidligere konsesjonsgitte pumpekraftverk med nettilknytning.

2 Søknadene

Statkraft SF har søkt konsesjon for bygging av Kivatn pumpestasjon, som skal overføre vann til Kobbelv kraftverk. Prosjektet er antatt å gi en netto produksjonsøkning i Kobbelv på 26,2 GWh. Søknaden innebærer installasjon av tre nye pumpestasjoner på totalt inntil 4,5 MW. Det søkes konsesjon om å forsyne disse pumpene med en ny cirka 6 km lang 22 kV kraftledning fra en eksisterende 22 kV ledning som går nord for Kivatnan, jf. figur nedenfor.

Det er søkt konsesjon etter energiloven for følgende anlegg:

En cirka 6 km lang 22 kV kraftledning fra eksisterende avgreining på eksisterende ledning, bestående av

- En cirka 4 km lang luftledning fra avgreiningspunkt i Veikdalen til pumpe 1 ved Kivatn
- En cirka 1 km lang kabel, som legges i tunnel fra pumpe 1 til pumpe 2
- En cirka 1 km lang kabel, som legges i tunnel/sjakt fra pumpe 2 til pumpe 3.

Elektriske anlegg i pumpestasjonene bestående av:

- Pumpestasjon 1: Pumper med ytelse 0,7 MVA og spenning 0,69 kV transformator med ytelse 0,7 MVA og omsetning 0,69/22 kV
- Pumpestasjon 2: Pumper med ytelse 2,9 MVA og spenning 0,69 kV og en transformator med ytelse 2,9 MVA og omsetning 0,69/22 kV
- Pumpestasjon 3: Pumper med ytelse 1,2 MVA og spenning 0,69 kV og en transformator med ytelse 1,2 MVA og omsetning 0,69/22 kV

Statkraft søkte også om ekspropriasjonstillatelse etter ervervslova for nødvendig grunn og rettigheter til å bygge de elektriske anleggene. Det er inngått avtale med Statskog SF, som eneste grunneier i området, og søknaden om ekspropriasjon gjelder i tilfelle det ikke lykkes å komme frem til minnelige avtaler med reindriftsnæringen.

Figur 1 - Kart over omsøkte løsning med tre pumpestasjoner og 22 kV-ledning som skal forsyne pumpene med strøm. Pumpestasjoner er vist med rød firkant. Luftledning er vist med svart heltrukket linje og kabler i sjakt er vist med stiplet linje.

3 Lovverk og behandling

NVE behandler søknaden om elektriske anlegg for Kivatn pumpestasjon etter energiloven. Behandlingen er foretatt samtidig som søknaden om konsesjon etter vassdragslovgivningen og det henvises derfor til NVEs samtidige innstilling til OED angående Kivatn pumpestasjon, ref.: NVE 200804877-61.

4 NVEs vurdering av søknaden etter energiloven

NVE har tidligere vurdert virkningene av nettilknytningen av Kivatn pumpe i brev av 22. april 2013 (NVE 201301650-2). Det ble konkludert med at ledningen vil gi beskjedne virkninger for berørte natur, areal- og næringsinteresser. Endringen som nå er omsøkt innebærer at det etableres tre pumper. Dette medfører at kraftledningen som skal forsyne pumpene med strøm må forlenges til de to nye pumpene, jf. figur 1. Denne forlengelsen innebærer en cirka 200 meter lengre luftledning grunnet endret plassering av pumpehus og nye 22 kV kabler som skal ligge i kabel i sjaktene/tunnelene som må etableres for å pumpe vannet over i de høyereliggende magasinene. Denne endringen vil etter NVEs vurdering ikke gi noen ytterligere merulempere for miljøet, sammenlignet med den løsning som fikk konsesjon i 2013.

Det har ikke vært merknader til 22 kV-ledningen inn til pumpestasjonene. NVE legger derfor tidligere vurderinger til grunn i denne innstillingen og bemerker at de samfunnsmessige virkninger av tiltaket som helhet, herunder miljøvirkninger av regulering og anlegg knyttet til pumpestasjonene og selve

overføringen, er vurdert i forbindelse med NVEs innstilling etter vassdragsreguleringsloven, ref.: NVE 200804877-61.

5 NVEs vurdering av søknaden om ekspropriasjon etter oreigningslova

Ekspropriasjon innebærer at en grunneier/rettighetshaver må gi fra seg eiendomsrettigheter eller andre rettigheter uten å godta dette frivillig, mot at det i en etterfølgende skjønssak fastsettes erstatning. Dette vil kunne skje dersom grunneier/rettighetshaver og søker ikke lykkes i å forhandle seg fram til minnelige avtaler. NVE forutsetter at tiltakshaver forsøker å komme frem til minnelige ordninger med berørte grunneiere og rettighetshavere jf. oreigningslova § 12.

5.1 Hjemmel

Statkraft har i medhold av oreigningslova § 2 nr. 19 søkt om tillatelse til å foreta ekspropriasjon av nødvendig grunn og rettigheter for å bygge og drive de omsøkte elektriske anleggene, herunder rettigheter for lagring, atkomst og transport. Oreigningslova § 2 nr.19 gir hjemmel til å ekspropriere «så langt det trengst til eller for (...) varmekraftverk, vindkraftverk, kraftlinjer, transformatorstasjoner og andre elektriske anlegg.»

Bestemmelsen gir rette myndighet hjemmel til å samtykke til ekspropriasjon av eiendomsrett eller bruksrettigheter for å bygge og drive de omsøkte anleggene. Statkraft har inngått avtale med Statskog, som er eneste grunneier i området, men det er ennå ikke blitt enighet med reindriftsutøvere, som er rettighetshavere.

5.2 Omfang av ekspropriasjon

Søknaden gjelder ekspropriasjon til nødvendig grunn og rettigheter for bygging og drift/vedlikehold, herunder rettigheter for lagring, atkomst, ferdsel og transport i forbindelse med bygging og drift/vedlikehold av de omsøkte anleggene.

Statkraft søker om ekspropriasjon til bruksrett for følgende arealer:

- *Kraftledningsgaten*

Her vil nødvendig areal for fremføring av ledning bli klausulert. Klausuleringsbeltet utgjør normalt en ca. 20 meter bred trasé for en 22 kV luftledning. Retten omfatter også rydding av skog i traseen i driftsfasen.

- *Lagring, ferdsel og transport*

Dette omfatter nødvendige rettigheter til lagring, ferdsel og transport av utstyr og materiell på eksisterende privat vei mellom offentlig vei og ledningsanlegg, i terrenget mellom offentlig eller privat vei frem til ledningsanleggene og terrengtransport i ledningstraséen. Bruksretten gjelder også for uttransportering av tømmer som hugges i tilknytning til anlegget.

5.3 Interesseavveining

Samtykke til ekspropriasjon kan bare gis etter at det er foretatt en interesseavveining etter oreigningslova § 2 annet ledd: «Vedtak eller samtykke kan ikke gjerast eller gjevast uten at det må reknast med at inngrepet tvillaust er meir til gagn enn skade.» Dette innebærer at samtlige skader og ulemper de omsøkte anlegg medfører, skal avveies mot den nytten som oppnås med ekspropriasjonen.

5.3.1 Vurderinger av virkninger av trasé

NVE viser til vurderingene i kapittel 4 der det går frem at ledningen forventes å gi beskjedne virkninger for berørte natur, areal- og næringsinteresser.

5.3.2 Vurdering av alternative løsninger

Med bakgrunn i NVEs vurdering av kraftledningens beskjedne forventede virkninger, finner ikke NVE grunnlag for å vurdere alternative traseer eller løsninger for å forsyne Kivatn pumpestasjoner med strøm.

5.3.3 Vurdering av om inngrepet uten tvil er til mer gagn enn til skade

Interesseavveiningen i denne saken innebærer at hensynet til samfunnets interesse i ny fornybar kraftproduksjon avveies mot hensynet til de grunneiere eller rettighetshavere som blir berørt og til andre allmenne interesser knyttet til miljø i vid forstand, se kapittel 3.

Enkeltpersoner blir i varierende grad direkte berørt av bygging og drift av de anlegg det anbefales å gi konsesjon til. NVE mener likevel at de samfunnsmessige fordelene ved tiltaket i form av ny fornybar kraftproduksjon, veier tyngre enn hensynet til den enkelte grunneier eller rettighetshaver. NVE har etter en samlet vurdering funnet at de samfunnsmessige fordeler ved de anleggene vi mener det bør gis konsesjon til utvilsomt er større enn skader og ulemper som påføres andre.

5.4 NVEs anbefaling om samtykke til ekspropriasjon

Det foreligger grunnlag etter oreigningslova § 2 annet ledd, jf. § 2 nr. 19 til å gi samtykke til ekspropriasjon for de anleggene Statkraft har søkt om. NVE vil på denne bakgrunn anbefale at Statkraft gis ekspropriasjonstillatelse for de omsøkte anleggene. Det vises til forslag om samtykke til ekspropriasjon, ref. NVE 201301650-11.

6 NVEs konklusjon og innstilling

NVE vil anbefale at Statnett SF gis konsesjon til etablering av en 22 kV forsyning til pumpestasjonene og til de elektriske anleggene i pumpestasjonene. NVE mener strømforsyningen gir beskjedene virkninger for berørt natur, areal- og næringsinteresser. NVE vil også anbefale at Statkraft SF meddeles ekspropriasjonstillatelse for å etablere strømforsyningen.

NVE anbefaler også at Statkraft meddeles ekspropriasjonstillatelse for nødvendig grunn og rettigheter til å kunne bygge de elektriske anleggene, ref.: NVE 201301650.